

EUROPOS PARLAMENTAS



**SPECIALUS LEIDINYS**

**2006 m. kovo 23-24 d.  
EUROPOS VADOVŲ TARYBA  
Briuselis**

**PIRMININKO p. JOSEP BORRELL FONTELLES KALBA  
PIRMININKAVIMO IŠVADOS**



01/S-2006

*Vadovybės generalinis direktoratas*

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2006)  
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2006)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2006

---

## PIRMININKO KALBA

---

### EUROPOS PARLAMENTO PIRMININKO KALBA EUROPOS VADOVŲ TARYBOS 2006 M. KOVO MĖN. SUSITIKIME

Gerbiamieji valstybių ir vyriausybių vadovai,

po 2000 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimo Lisabonoje praėjo šešeri metai. Visais šiais metais euro zonos šalių ekonomikos augimas siekė mažiau nei 2 proc.

Toli gražu nesame dinamiškiausia pasaulio ekonomika.

Šiuo metu perspektyvos atrodo geresnės, tačiau tais sunkiais metais netekome daug darbo vietų. Turime nedelsdami stengtis jas atgauti.

ES piliečiai įsitrauks į Europos projektą tik jei ES gebės suteikti postūmį solidarumu grindžiamam tvariam augimui.

Norėdami tai pasiekti, Europos mastu turime imtis aktyvesnių ir geriau koordinuojamų reformų bei politikos.

Energetika – pagrindinė jūsų diskusijų tema – yra viena iš šiuo požiūriu svarbiausių sričių.

Europos Parlamentas džiaugiasi tuo, kad atsižvelgus į praėjusį pavasarį susitikusios Europos Vadovų Tarybos raginimą buvo peržiūrėta Europos augimo ir užimtumo strategija ir gimė konkretūs nacionaliniai veiksmų planai.

Tai didelės pažangos ženklas, tačiau vien to neužtenka.

Tai svarbus žingsnis pirmyn, nes jis aiškiai atskyrė atskirų šalių ir Europos masto kompetencijos sritis. Mums pavyko pasiekti, kad ši strategija būtų apsiimta vykdyti atskirų šalių mastu, kad būtų sustiprintas jos socialinis aspektas ir kad būtų geriau suvokta šios strategijos teikiama Europos pridėtinė vertė.

Jei taip nebūtų atsitikę, ši Europos Vadovų Taryba dabar nediskutuotų apie politikos sritis, kurių dauguma priklauso atskirų šalių kompetencijai.

Tačiau šio žingsnio nepakanka, nes tai, ką turime, vis dar daugiau primena orientacinį planą nei Europos visuomenės projektą.

Nacionaliniams reformų planams trūksta kiekybinių tikslų ir konkrečių priemonių jiems pasiekti. Tik 11 iš 25-ių valstybių narių yra pasirengusios paskirti už Europos augimo ir užimtumo strategiją atsakingą šalies atstovą.

Paminėtina ne tik ta problema, kad vien šių planų neužtenka, bet ir ta, kad jie nėra nuoseklūs, nes tų veiklos sričių, kurioms Komisija teikia pirmenybę, išipareigojimai nesuderinami su 2007-2013 m. finansinės perspektyvos projektu.

---

## PIRMININKO KALBA

---

Komisija išreiškė susirūpinimą dėl to, kad buvo numatyta skirti mažiau biudžeto lėšų strategijos požiūriu svarbioms programoms:

- moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla: 20 mlrd. eurų,
- inovacijos: 1 mlrd. eurų,
- švietimas ir mokymas: 50 proc. mažiau,
- MVĮ: 40 proc. mažiau,
- energetika: papildomų išteklių nenumatyta;
- išorės veikla: 21 proc. mažiau,
- transeuropiniai tinklai: numatyta akivaizdžiai per mažai lėšų.

Kadangi tai nesuderinama su jūsų pačių pasiūlytais tikslais, EP didžiąja dauguma atmetė jūsų pasiūlymą.

Tačiau EP sutiko, kad šis pasiūlymas sudarytų tarpinstitucinių derybų pagrindą.

Šios derybos nedaug tepasistūmėjo į priekį. Dar laukia galutinis EP, Tarybos ir Komisijos susitikimas, tačiau tebėra didelių nesutarimų dėl tam tikroms ES ypač svarbioms išlaidų politikos kryptims reikalingų išteklių ir joms taikytino lankstumo.

Šiam klausimui teikiame tiek daug reikšmės todėl, kad susidūrėme su patikimumo problema: ir vidaus politikos, pvz., mokslinių tyrimų ir energetikos, ir pasaulio mastu ES nuolat kelia sau naujus tikslus ir apsiima naujų veiklos sričių, neturėdama priemonių jiems įgyvendinti.

Gerbiamieji valstybių ir vyriausybės vadovai,

prašau jūsų neversti piliečių dar labiau nusivilti Europos projektu. Neteikime jiems naujų lūkesčių, kurių negalėsime pateisinti. Susitarkime, kad galėtume pateisinti tas ES piliečių viltis, kurias jau esame jiems suteikę.

Primenu jums, kad bet kokiai finansinės perspektyvos laikotarpio vidurio peržiūrai turi pritarti Europos Parlamentas.

Gerbiamieji valstybių ir vyriausybės vadovai,

EP mano, kad gyvybiškai svarbu baigti kurti vidaus rinką ir užtikrinti laisvą kapitalo, prekių, asmenų ir paslaugų judėjimą.

Todėl EP džiaugiasi neseniai kai kurių šalių vyriausybės priimtu sprendimu nutraukti pereinamąjį laikotarpį ir leisti laisvą naujųjų ES šalių darbuotojų judėjimą.

Parlamentas ragina tokio sprendimo dar nepriėmusias šalis nedelsiant pasekti šių šalių pavyzdžiu.

Be to, po ilgai trukusių diskusijų Parlamentui pavyko numalšinti aistras, kurias buvo sukėlusios paslaugų direktyva.

---

## PIRMININKO KALBA

---

Buvo išsiaiškinta daug nesusipratimus kélusių klausimų. Kai kurios valstybės narės tikėjosi, kad ši direktyva suteiks joms galimybę padidinti savo konkurencingumą vidaus rinkoje, kitos valstybės manė, kad ji kelia socialinio dempingo pavojų. Diskusijas apsunkino paslaugų teikimo ir nuolatinio įsisteigimo sąvokų painiojimas.

Susiaurinus direktyvos taikymo sritį, atsisakius prieštaringo „kilmės šalies“ principo, priėjus bendrą politinį sutarimą bei vengiant senųjų ir naujųjų valstybių narių konfrontacijos Parlamentui pasisekė rasti aukso vidurį.

Dabar Komisija turės pateikti Tarybai peržiūrėtą pasiūlymą.

Raginu jus nesugriauti kruopščiai parengto susitarimo, kuris sudarys sąlygas veikti valstybių narių socialinių sistemų paisančiai bendrai paslaugų rinkai.

Be to, Parlamentas ragina įgyvendinat Augimo ir užimtumo strategiją užtikrinti, kad būtų skrupulingai paisoma konkurencingumo ir socialinio aspekto pusiausvyros.

Ši pusiausvyra labai svarbi siekiant palenkti piliečius savo pusėn ir norint išspręsti Europos visuomenėje giliai išsisknijusią skurdo problemą, nuo kurios kenčia 15 proc. ES gyventojų – šis tikslas beveik dingo iš Komisijos pasiūlymų.

Lankstumo ir saugumo derinys ypač svarbus, norint įveikti dabar daugeliui Europos piliečių būdingą gilų nesaugumo jausmą, kuris vieniems jau tapo realybe, o kitiems – grėsme.

Reformos dažnai suvokiamos kaip mažų atlyginimų ir vis mažesnės darbo saugos pateisinimas. Dėl tokios padėties gali būti atsisakyta išipareigojimų, o tai prieštarautų atvirumo ir prisitaikymo prie pasaulio tikslams, kurių mes siekiame.

Mokymo programos, kuriomis siekiama padidinti darbo saugą, didžiausią naudą turėtų teikti mažai kvalifikuotiems darbuotojams.

Tačiau Komisijos pranešimai rodo, kad taip nėra. Šiose programose dalyvauja tik 45 proc., o kai kuriose šalyse – tik 20 proc., mažai kvalifikuotų darbuotojų.

Diskutuosite dėl labai svarbaus Tarybai pirmininkaujančios Austrijos ir Komisijos pasiūlymo, kuriuo užsibrėžta pasiekti, kad 2007 m. kiekvienam jaunam žmogui būtų pasiūlytas darbas, praktika arba mokymo programa, kuri padėtų jam įsitraukti į darbo rinką.

Jei jums reikėtų savo išvadose – kurios kartais būna per ilgos, kad jas būtų galima lengvai suprasti – pabrėžti kokį nors vieną tikslą, tebūnie tas tikslas šis. Tačiau negana vien jį paminėti: mums jau užtenka tuščių vilčių. Svarbu, kad nurodytumėte, kaip tą tikslą galima pasiekti, ir nustatytumėte terminą. Be to, turite paaiškinti, kaip stebėsite skirtingų valstybių narių pasiektus rezultatus.

---

## PIRMININKO KALBA

---

Prisiminkite 2002 m. Europos Vadovų Tarybos susitikimą Barselonoje. Jame buvo susitarta skatinti gimstamumą 33 proc. padidinant mažesniems nei trejų metų vaikams skirtų vaikų lopšelių skaičių ir du kartus padidinant vaikams nuo trejų metų iki privalomo mokyklinio amžiaus skirtų vaikų darželių skaičių.

Kaip buvo išpildyti šie pažadai? Ar kas nors žino? Ar kas nors bent jau atsimena šiuos tikslus?

Žiūrėkime, kad toks pats likimas neištiktų dabartinių, ne mažiau sveikintinų, mūsų tikslų, kurie tik padidins ES visuomenės skeptiškumą, jei mes leisime jiems dingti be pėdsakų.

EP nuomone, siekiant, kad ekonomika augtų, reikia sukurti tinkamą makroekonomikos sistemą. Todėl Parlamentas prašo atsisakyti nenuoseklių augimo strategijų ir ragina geriau koordinuoti ekonomikos, biudžeto ir mokesčių politiką.

Mes turime užtikrinti, kad mokesčių konkurencija tarp valstybių narių nesusilpnintų socialinės sanglaudos pagrindų.

Be to, visuomenė turi sugebėti suprasti ES sprendimų priėmimo tvarką.

Kaip visuomenė turėtų suprastų tai, jog valstybės narės dėl PVM tarifo neeksportuojamoms prekėms, pavyzdžiui, restoranų paslaugoms ar statybai, turi spręsti vienbalsiai, o dėl tiesioginių mokesčių, pagrindinio teritorinio konkurencingumo veiksnio, kiekviena valstybė sprendžia kaip tinkama visiškai nedalyvaujant Europos Sąjungai?

Kai kalbama apie gyventojų senėjimą ir demografines problemas, Parlamentas pabrėžia, kad imigracijos politika yra gyvybiškai svarbi. Į tai būtina atsižvelgti kuriant bet kokią augimo, užimtumo ir socialinės sanglaudos strategiją.

Kokia tikroji Europos imigracijos politikos, apie kurios būtinybę buvo skelbta daugybę kartų, pažanga padaryta praėjus 8 metams po Tamperės Europos Vadovų Tarybos susitikimo (1999 m.)?

Atsakymas – labai maža. Iš tikrųjų, Europos *imigracijos* politikos vis dar nėra. Mes susiduriame su *migracija*, kurios poveikis jaučiamas ir už mūsų sienų, o Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos sprendimų priėmimas stringa.

Imigracija – procesas, kai migrantai atvyksta – turi tapti integracijos priimančiose šalyse ir bendradarbiavimo plėtojimo su kilmės šalimis sinonimu. Būtų didelė klaida vertinti šį klausimą vien tik saugumo aspektu ar žiūrėti į jį vien tik kaip į mūsų gyventojų senėjimo problemos sprendimą.

Taip pat negalime palikti Viduržemio jūros regiono šalių, tranzito šalių, ar šalių, į kurias migrantai atvyksta, vienų savarankiškai spręsti šios problemos.

Imigracija yra Europos problema.

---

## PIRMININKO KALBA

---

Vis dėl to, beldimas į mūsų duris vis stiprėja. Per 45 dienas 1200-1700 asmenų iš Mauritanijos, valtimis plaukdami į Kanarų salas nuskendo Atlanto vandenyne taip ir nepasiekę Europos Eldorado.

Europos Sąjunga turi imtis griežtų priemonių kovodama su dabartinių laikų vergų prekiautojais.

Gerbiamieji valstybių ir vyriausybių vadovai,

Hampton Courto Europos Vadovų Tarybos susitikime, jūs iškėlėte Europos energetikos politikos idėją.

Tada kilo Rusijos ir Ukrainos dujų krizė, kuri parodė, kokie iš tiesų mes esame priklausomi energetikos sektoriuje.

Europa sužinojo apie savo silpnumą energetikoje. Tuo tarpu, daugybė pasiūlymų perimti ar priešišku pasiūlymų perimti parodė, koks yra svarbus šis sektorius nacionaliniam suverenitetui.

Komisijos parengta Žalioji knyga dabar svarstoma. Mes turime veikti greitai.

Energetikos klausimai yra daugelio Europos Sąjungos nesutarimų pagrindas.

Kaip mes galėtumėme suderinti mūsų valstybių narių suverenitetą su gyvybišku poreikiu spręsti bendras problemas?

Ką daryti?

Pirma, energetika turi tapti svarbia Sąjungos išorės politikos dalimi. Europos Parlamentas tai ypač palaiko dėl tiekimo patikimumo.

Mes turime veikti ryžtingai, kad užtikrintumėme efektyvų energijos naudojimą, taip bus sutaupoma 20 proc. sunaudojamos energijos. Tačiau, tai lems didelius santykinų kainų ir socialinių įpročių pasikeitimus.

Mes taip pat turime aptarti labai opius tinkamo naudojamų energijos šaltinių derinimo klausimus, kurie valstybei yra tarsi kertinis nacionalinio suvereniteto akmuo.

Europos Parlamentas yra įsitikinęs, kad ilguoju laikotarpiu, be atsinaujinančių energijos šaltinių, energijos tiekimo patikimumas negali būti užtikrintas. Mūsų technologiniai pajėgumai šioje srityje turi būti naudojami skatinti vystimuisi šalių, kurios ateityje pakeis pasaulinę energetikos struktūrą.

Tuo pat metu, Europos Parlamentas pripažįsta branduolinės energetikos svarbą užtikrinant elektros tiekimo patikimumą. Branduolinė energija naudinga mažinant anglies dvideginio kiekį, nepaisant to, kad ji kelia kitokio pobūdžio aplinkos apsaugos problemų. Turime atsisakyti siauro požiūrio ir turime pradėti diskusijas.

---

## PIRMININKO KALBA

---

Tačiau, sprenddami energetikos klausimus susiduriame su svarbiausia problema: nėra Europos energetikos politikos, yra tik energetikai taikoma konkurencijos politika.

Tokia konkurencijos politika taikoma rinkai, kuri nėra integruota, kurioje nėra tarpvalstybinių jungčių ir kuri neturi lauktos naudos iš elektros rinkos liberalizavimo.

Vartotojai nesulaukė mažesnių įkainių ar geresnės kokybės paslaugų. Visa Europos Sąjungos ekonomika negali pasidžiaugti didesnio konkurencingumo privalumais ar mažesnėmis kainomis.

Buvusios monopolijos dominuoja rinkose, nėra didelės tarpvalstybinės konkurencijos, naujosios narės neišgyja reikalingų dujų ir elektros perdavimo pajėgumų. Energijos tiekimo infrastruktūra neturi pakankamai pajėgumų, ir stambūs vartotojai yra susaistyti ilgalaikėmis sutartimis, pasirašytomis dar prieš liberalizavimą.

Taigi nenuostabu, kad Europos vieninga rinka virsta šalių, kurioms energetika yra strateginė nacionalinio pobūdžio problema, kovos lauku.

Europos Parlamentas didele balsų persvara išreiškė savo susirūpinimą dėl vyriausybių priimtų apsauginių ir protekcionistinių priemonių, kurios trukdo kapitalo judėjimui ir riboja steigimosi laisvę. Parlamentas paragino Komisiją ryžtingai ginti vidaus rinką, ypač energetikos ir finansinių paslaugų sektorius.

Komisija nori matyti daugiau konkurentų, kad būtų didesnė konkurencija. Tačiau tiesa yra tai, kad susijungimai bus vykdomi neatsižvelgiant į mūsų norus.

Reikia atsakyti į klausimą, ar susijungimas vyks nacionaliniu, ar Europiniu lygmeniu, ir koks reguliavimo lygmuo yra tinkamas.

Koks yra konkurencijos vaidmuo elektros sektoriuje? Koks yra viešojo sektoriaus vaidmuo?

Šiandien jūs pradėsite Europos ateičiai gyvybiškai svarbias diskusijas. Europos Parlamentas aktyviai dalyvaus šiose diskusijose, nes norint priimti Europos energetikos politiką reikės daug **politinės** energijos.

\* \* \*

Aš, kaip Europos ir Viduržemio jūros šalių parlamentinės asamblėjos, kuri susirinks šį savaitgalį Briuselyje, pirmininkas, negaliu pabaigti šios kalbos, keliais žodžiais nepaminėjęs Artimųjų Rytų regiono.

Gerbiamieji valstybių ir vyriausybių vadovai,

mūsų nesėkmė siekiant partnerystės pažangos su Viduržemio jūros baseino šalimis leido reikštis vadinamiesiems civilizacijų konflikto šalininkams. Pastaraisiais mėnesiais arabų šalyse vykusių rinkimų rezultatai parodė, kad civilizacijų konflikto požiūrį palaikančių yra daug Palestinoje, Egipte, Irake ir turbūt greitai kitose šalyse.



---

## PIRMININKO KALBA

---

Europos ir Viduržemio jūros šalių asamblėjos biuro vasario 6 d. deklaracija buvo pirmoji bendra deklaracija dėl taip vadinamosios karikatūrų krizės. Ši deklaracija patvirtino Asamblėjos svarbą siekiant tarpusavio supratimo ir bendradarbiavimo.

Tačiau, tarptautinių stebėtojų atšaukimas ir paskesnis kalėjimo puolimas Jerche, dėl ko prezidentas Abbas negalėjo kreiptis į Europos Parlamentą, suteikė regiono islamistams **papildomų** argumentų, kad jie galėtų pagrįsti savo idėjas.

Šį pirmadienį mes, Europos ir Viduržemio jūros šalių regiono parlamentarai padarysime viską, kad dialogas būtų tęsiamas. Jei mums tai pavyks, MEDA programų finansavimo sumažinimas turės būti peržiūrėtas. Po 2005 m. Barselonoje vykusio susitikimo buvo galima teigti, jog yra „partnerystė be partnerių“, o pasiūlymas sumažinti finansavimą gali pabaigti griauti su Europos ir Viduržemio jūros baseino šalių bendradarbiavimo procesu susijusį pasitikėjimą.

Tinkamas Tarybos ir Komisijos dalyvavimas būtų didelė paspartis siekiant tikslų ir sustiprintų tarpinstitucinį bendradarbiavimą, kurį Parlamentas dar kartą siūlo Tarybai.

Dėkoju už galimybę kreiptis į jus ir linkiu kuo geriausios sėkmės jūsų darbuose.

---